herpy

FRØER

Amazonian Horned Frog

Ceratophrys cornuta

Ceratophrys cornuta er en kraftig, bredmundet frø fra regnskoven i Amazonas og Guyanaregionen, som ligger nedgravet i løvlaget med kun øjne og horn synlige og slår til, når noget spiseligt kommer forbi. Hunnerne bliver op til 15 cm, og munden kan tage bytte, der er næsten lige så stort som dem selv. Som regnskovsart skal den have mere fugt end slægtningene fra de tørre sletter længere mod syd.

Familie: Ceratophryidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-15 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Hudgift	**Ingen kendt**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 30 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Temperatur, nat	**23-25 °C**
Luftfugtighed	**75-90 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudser i vand**
Æglægning	**I vand**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Æg pr. lægning	**300-1.000**
Klækning	**3-25 dage**
Larvetid	**28-90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre haletudser**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Ikke opført på CITES ifølge opslagstabellen, så der kræves ingen CITES-papirer. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og er derfor udeladt.

Om arten

Ceratophrys cornuta er en stor, tung og næsten rund frø med et enormt hoved. Munden er usædvanligt bred og har lange, skarpe tænder. Over hvert øje sidder en lille, spids hudflig, der minder om et horn, og som sammen med frøens farver camouflerer den mellem nedfaldne blade. Huden bærer små, spidse vorter, benene er korte og kraftige med mørke tværbånd, og lårene er brune med svage gule pletter. Bugen er grå, og mundhulen er hvid.

Voksne dyr måler 7-15 cm fra snude til kloak. Hunnerne er størst. Hannerne er mere farvestærke og skifter mellem tan, limegrøn og mørkegrøn, nogle gange alle tre på én gang, mens hunnerne oftest er tan. Hannerne har brunstpuder på tæerne på forfødderne og en stemmesæk i struben. Enkelte dyr kan blive større end 15 cm.

Arten blev beskrevet af Linné i 1758 som *Rana cornuta* og er dermed den først beskrevne art i slægten. Den blev i lang tid regnet for samme art som *Ceratophrys ornata*, men lever i en anden naturtype og krydser sig ikke med den i naturen. I fangenskab kan *C. cornuta* krydses med *C. cranwelli* og *C. ornata*, og afkommet sælges som hybrider. Krydsninger bør undgås, hvis de rene linjer skal bevares.

Det er en typisk bagholdsjæger, der æder næsten alt, der kan komme ind i munden: frøer, fisk, firben, mus og andre hvirveldyr, herunder haletudser af egen art. Fuldvoksne dyr er aggressive og bider hårdt. Huden har ingen kendt gift, men vask altid hænder efter kontakt med dyret, vandet og bunden. Den reelle risiko er bidet: overkæben har en række meget skarpe tænder, og et bid fra en stor frø gør ondt og trækker ofte blod.

Læs mere: Opdræt af haletudser

Udbredelse og levested

Ceratophrys cornuta lever i den nordlige del af Sydamerika: i Amazonbassinet i Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia og Brasilien og i Venezuela og Guyanaregionen, altså Guyana, Surinam og Fransk Guyana.

Arten lever i lavlandsregnskoven og regnes ikke for truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Brasilien, Venezuela, Guyana, Surinam og Fransk Guyana.

LEVESTED

Arten lever i gammel, fugtig regnskov og på åbne pletter i skoven, hvor løvlaget ligger tykt på jorden. Den holder til ved ferskvandssumpe og midlertidige vandhuller, hvor den yngler. Klimaet er varmt og fugtigt hele året med stor nedbør.

Frøen er nataktiv og undgår dagens varme. Den graver sig ned i løv og jord med kun hovedet fri og venter, til noget kommer forbi. Den lever ensomt, og hannerne forsvarer deres område hårdt. I yngletiden samles hannerne i større grupper ved vandhuller og kalder med en larmende, brægende lyd.

Pasning

TERRARIET

Der findes forholdsvis lidt viden om pasningen af *Ceratophrys cornuta*, fordi arten opdrættes langt sjældnere end *Ceratophrys cranwelli* og *Ceratophrys ornata*. Pasningen bygger på de to nære slægtninge og er tilpasset en art fra fugtig regnskov.

Et voksent dyr skal have et vandret terrarie på mindst 60 × 45 × 30 cm. Gulvarealet skal være mindst 8-10 gange frøens størrelse, og en stor hun får gerne mere. Højden betyder lidt, for frøen klatrer ikke og springer dårligt. Hold dyrene hver for sig, for arten æder artsfæller, også store.

Giv 10-15 cm løs, fugtig bund, så frøen kan grave sig helt ned, fx kokosmuld blandet med lidt sphagnum og fin barkflis. Læg et lag løv eller mos øverst, så bunden ligner skovbunden, og tilføj et skjul af kork eller en halv urtepotte samt en lav, tung vandskål. Planter i potter, fx pothos, giver skjul og hjælper på fugten; lad dem stå i potterne, så de ikke bliver gravet op. Undgå grus og småsten, som frøen kan sluge.

Låget skal have god ventilation, så bunden ikke bliver sur og muggen. Fjern afføring og foderrester mindst en gang om ugen, og skift bunden helt, når den lugter eller begynder at rådne. Står flere terrarier side om side, så sæt skærme imellem, så frøerne ikke kaster sig mod glasset og slider på snuden.

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 25-28 °C og om natten på 23-25 °C. Tallene er lånt fra slægtens øvrige arter og ligger i den varme ende, fordi *C. cornuta* kommer fra varm regnskov.

Brug en varmemåtte på terrariets side eller en varmepære i låget og altid en termostat. En varmemåtte under bunden tørrer jorden ud. Hav to termometre, ét i den varme og ét i den kølige ende. Stil ikke terrariet i direkte sol. Vinterhvile eller tørkedvale er ikke dokumenteret for arten og er ikke nødvendig; temperaturen kan holdes jævn året rundt.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG FORSTØVNING

Luftfugtigheden holdes på 75-90 % hele året, højere end for de beslægtede arter fra Pampas og Chaco, fordi arten kommer fra regnskov. Forstøv bunden let hver dag, så den er fugtig, men ikke våd, og hold både fugtigere og tørrere områder, fx under et skjul.

Huden er tynd og optager vand og stoffer direkte, så bunden må aldrig tørre helt ud. En konstant våd bund giver svamp og hudproblemer. Brug vand uden klor og kloramin til forstøvning.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Giv altid en lav skål med frisk, behandlet vand, stor nok til at hele frøen kan ligge i den, men med vandstand højst op til frøens mund. Frøen svømmer dårligt og skal kunne hvile med hovedet over vandet og komme op uden besvær. Skålen skal være så tung, at frøens gravning ikke vælter den.

Frøen lægger ofte sin afføring i vandet, så skift det hver dag, og rengør skålen i varmt vand uden sæbe. Padder er meget følsomme over for insektmidler, så brug aldrig sprøjtemidler i nærheden af terrariet.

LYS OG UVB

UVB er ikke nødvendigt, men et svagt UVB-rør (Ferguson-zone 1) kan være til gavn. Hæng det over den ene side, så der altid er skygge i resten, og undlad UVB til albinodyr, som er lysfølsomme. Hav lys tændt 12 timer om dagen, gerne styret af et tænd-sluk-ur, og mørkt om natten. Frøen er nataktiv og ligger nedgravet det meste af dagen. Lysrør med lav effekt eller LED er nok til planter og til at give en fast døgnrytme.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten æder næsten alt, der kan komme ind i munden. I naturen æder den frøer, fisk, firben, mus og andre hvirveldyr samt store insekter. I terrariet bør grundfoderet være insekter og orme: fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og regnorme. Fisk kan gives som afveksling. Mus gives kun en sjælden gang til store dyr, for frøen kan blive afhængig af dem og nægte insekter, og en kost af mus alene giver fedme.

Unge frøer fodres dagligt og kan vokse hurtigt, voksne hver tredje til sjette dag. Frøen æder, så længe der er mad, og bliver let for tyk. En sund voksen frø er lidt længere end bred. Giv hellere flere små foderdyr end ét stort, og brug en pincet, så frøen ikke sluger bundmateriale. Frøen kan kvæles, hvis den prøver at sluge noget, der er for stort. En sund, velnæret frø kan gå i flere uger uden mad.

Fodr foderdyrene godt 1-2 døgn før, og drys dem med kalk med D3 ved hvert andet måltid sammen med et multivitamin en gang imellem. Variér mellem regnorme, fårekyllinger, græshopper og kakerlakker. Hvis en nyindkøbt frø nægter at æde, så lad den stå mørkt, varmt og fugtigt og læg flere store levende foderdyr i terrariet; tvangsfodring gør mere skade end gavn.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Ceratophrys cornuta er en stillesiddende frø, der ligger nedgravet det meste af tiden og kun kommer frem for at æde. Fuldvoksne dyr er aggressive og kan springe efter en hånd, der kommer for tæt på, og bidet gør ondt. Bider den, så vent til den selv slipper, for trækker du hånden til dig, kan de skarpe tænder rive såret op.

Dyret er ikke egnet til at tage op. Flyt det så lidt som muligt, og brug en ren plastboks, fx ved rengøring. Skal du røre det, så tag fat bagfra og hold fingrene væk fra munden. Hold arten enkeltvis: den æder artsfæller. Hannerne kalder højt med en larmende, brægende lyd.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er størst. Hannerne har brunstpuder på tæerne på forfødderne og en stemmesæk i struben, og de er mere farvestærke end hunnerne. Hos unge dyr er kønnet svært at se. Arten bliver kønsmoden efter 3-4 år. Brug kun sunde, udvoksede dyr i god foderstand til avl.

PARRING

Ceratophrys cornuta opdrættes sjældent i fangenskab. I naturen yngler den sæsonbestemt i midlertidige vandhuller, og hannerne samles og kalder til hunnerne. Parringen foregår som hos andre frøer med en omklamring (amplexus), og befrugtningen sker uden for hunnens krop.

Til avl bruges de samme principper som hos de beslægtede arter: dyrene fodres rigeligt, og regntiden efterlignes ved at sætte dem i et lavt kar med vand, hvor de kan nå bunden med fødderne og kravle op, og forstøve kraftigt flere gange om dagen. Flydende vandplanter giver hunnen noget at hæfte æggene på. Hos de beslægtede arter kommer æglægningen typisk 3-4 dage efter, at "regnen" er begyndt. Om en kølig og tør hvileperiode forud er nødvendig, er ikke dokumenteret for denne regnskovsart.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger op til 1.000 æg, ofte 300-600, og vikler dem om vandplanter. Tag forældrene op efter æglægningen, for de æder æggene. Der er ingen yngelpleje.

Haletudserne er kødædere og går i kamp med hinanden og med andre arters haletudser allerede kort efter klækningen. Hold dem enkeltvis i små beholdere eller i et stort kar med masser af flydende planter at gemme sig i, og fodr dem flere gange om dagen med levende foder som tubifex, myggelarver og hakkede regnorme. Vandet skal være rent og behandlet.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 3-25 dage, afhængigt af temperaturen; hos de beslægtede arter går der kun 2-3 dage. Haletudserne forvandles efter 1-3 måneder, oftest omkring 90 dage hos *C. cornuta*, mens slægtningene kan nøjes med 3-6 uger. Tiden afhænger af temperatur og fodring.

Når forbenene kommer, skal haletudsen have lavt vand og nem adgang til land, fx en skrå sten eller et flydende stykke kork, ellers drukner den. Haletudserne kan æde videre midt i forvandlingen. Flyt den nyforvandlede unge væk fra de andre, så den ikke bliver ædt.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne måler 10-13 mm ved forvandlingen. Hold hver unge for sig i en lille boks med et par cm fugtig jord, en lav vandskål og et skjul, for ungerne æder også deres søskende. Forstøv dagligt og hold 25-28 °C.

Giv små, levende foderdyr som springhaler, små fårekyllinger og regnorme dagligt, drysset med kalk og vitaminer, og gå over til større foderdyr, efterhånden som ungerne vokser. Vej eller mål dem jævnligt, og flyt dem til et større terrarie, når de bliver for store til boksen.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men flere problemer opstår i pasningen:

- Fedme og fejlernæring. En kost af mus alene giver fedme og vitaminmangel. Variér foderet, og drys insekterne med kalk og D3.
- Kvælning. Frøen kan prøve at sluge noget, der er for stort. Giv foder i passende størrelse.
- Forstoppelse ved slugt grus eller bundmateriale.
- Snavset vand og bund. I et lukket, vådt terrarie formerer bakterier sig hurtigt. Skift vand hver dag, og fjern afføring jævnligt.
- Næseskader. Frøen kaster sig mod glasset efter bevægelser uden for terrariet. Sæt skærme mellem terrarierne, og lad ikke levende foder stå synligt.
- Kemikalier. Haletudser og frøer er meget følsomme over for insektmidler og rengøringsmidler. Hold terrariet fri for sprøjtemidler.
- Parasitter. Padder, der er fanget i naturen, har ofte tarmparasitter. Bring en afføringsprøve til en dyrlæge med forstand på padder, hvis frøen taber sig eller æder dårligt.

Holder frøen op med at æde i flere uger, har den hævelser, sår eller rød hud, eller gaber den uden at lukke munden igen, så kontakt en dyrlæge med erfaring i padder.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.